

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ТЕРЕЩУК ЮРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК: 004.7:35(477)(043.2)
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ
РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВИ**
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

Ю. О. ТЕРЕЩУК
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
ПЕРШКО Лариса Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Житомир – 2023

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: **ТЕРЕЩУКА Юрія Олександровича**
допущено до захисту.

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № ____ від « ____ » грудня 2023 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

Валентина ЯКОБЧУК
(власне ім'я, прізвище)

« ____ » грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **ТЕРЕЩУК Юрій Олександрович** захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

Настасія ПУГАЧОВА
(власне ім'я, прізвище)

АНОТАЦІЯ

ТЕРЕЩУК Ю. О. Управління інформаційними ресурсами держави. Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

Дослідження присвячене актуальним питанням управління інформаційними ресурсами в Україні в умовах швидкого розвитку технологій та зростаючої кількості інформації. Зазначено, що ефективне управління інформаційними ресурсами є критично важливим завданням для гармонійного функціонування громадськості, державних органів та бізнесу. Робота фокусується на організаційних заходах, теоретико-методологічних аспектах управління та сучасному стані державного управління інформаційними ресурсами в Україні. Вивчені та проаналізовані корпоративна інформація та інформаційні системи держави.

Ключові слова: управління інформаційними ресурсами, кібербезпека, е-управління, державне управління, інформаційні технології, корпоративна інформація, електронна демократія, захист даних, теоретико-методологічні основи, сучасний стан, організаційні заходи, українські інформаційні ресурси.

SUMMARY

TERESHchUK Yu. Management of State Information Resources. Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 281 «Public management and administration» – Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

The research is devoted to topical issues of Information Resource Management in Ukraine in the context of rapid technology development and an increasing amount of information. It is noted that effective management of Information Resources is a critical task for the harmonious functioning of the public, government agencies and business. The work focuses on organizational measures, theoretical and methodological aspects of management and the current state of public management of information resources in Ukraine. Corporate information and information systems of the state are studied and analyzed.

Keywords: information resources management, cybersecurity, e-management, public administration, information technologies, corporate information, electronic democracy, data protection, theoretical and methodological foundations, current state, organizational measures, ukrainian information resources.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ УКРАЇНИ	8
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ	15
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ	23
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ	25
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ	32
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

Актуальність дослідження. Важливість управління інформаційними ресурсами України в наш час виходить за межі сумнівів. В сучасному світі, де інформаційні технології швидко розвиваються і впливають на різні сфери життя, ефективне управління інформаційними ресурсами стає критично важливим завданням для України.

Завдяки швидкому розвитку технологій інформаційний обсяг зростає експоненційно. Управління цими ресурсами, зокрема їх збором, обробкою, збереженням і поширенням, є критично важливим для забезпечення якісної та достовірної інформації для громадськості, державних органів і бізнесу.

Зараз інформація стала надзвичайно цінним ресурсом, і зловмисники активно намагаються зламати системи безпеки, викрасти дані та вплинути на вибори, економіку та національну безпеку країни. Ефективне управління інформаційними ресурсами має включати сучасні заходи кібербезпеки та захисту даних.

Активний розвиток електронної демократії та е-управління, через використання інформаційних ресурсів дозволяє покращити взаємодію між владою та громадянами, спрощує процеси прийняття рішень, забезпечує прозорість та відкритість владних структур, а також сприяє ефективному економічному та соціальному розвитку.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення організаційних заходів щодо управління інформаційних ресурсів в Україні в сучасних умовах.

Відповідно до мети ми ставимо наступні завдання для вирішення:

- вивчити теоретико-методологічні основи управління інформаційними ресурсами України;
- проаналізувати сучасний стан державного управління інформаційними ресурсами в Україні
- запропонувати шляхи вдосконалення державного управління в інформаційними ресурсами.

Об'єкт кваліфікаційної роботи – механізми управління захисту українських інформаційних ресурсів.

Предметом дослідження є корпоративна інформація та інформаційні системи держави.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи було використано наступні методи: аналіз наукової літератури (огляд теоретичних джерел, наукових статей, монографій та інших друкованих матеріалів, що стосуються управління інформаційними ресурсами); аналіз статистичних даних (вивчення офіційних звітів, статистичних даних та інформаційних ресурсів, що стосуються розвитку та стану управління інформаційними ресурсами в Україні); кейс-дослідження (вивчення конкретних випадків управління інформаційними ресурсами в Україні, аналіз їхніх особливостей, успіхів та проблем); систематизація та аналіз нормативно-правових актів (вивчення чинного законодавства та нормативних документів, які регулюють управління інформаційними ресурсами України).

Перелік публікацій автора за темою дослідження. За темою дослідження опубліковано три тези в збірниках науково-практичних конференцій Поліського національного університету.

Практичне значення отриманих результатів: робота присвячена аналізу та вдосконаленню управління інформаційними ресурсами в Україні. Рекомендації та шляхи вдосконалення, запропоновані у роботі, можуть бути використані для реального удосконалення політик та практик управління інформаційними ресурсами на рівні держави. З огляду на активний розвиток кіберзагроз та спроби несанкціонованого доступу до інформації, робота може висвітлити важливі аспекти кібербезпеки та захисту даних, пропонуючи конкретні заходи для забезпечення безпеки інформаційних ресурсів. Активний розвиток електронної демократії та е-управління, зокрема взаємодія між владою та громадянами, може мати велике практичне значення для поліпшення якості прийняття рішень та забезпечення прозорості владних структур.

Елементи наукової новизни: здійснений комплексний аналіз теоретико-методологічних основ, стану управління інформаційними ресурсами, та запропоновані шляхи вдосконалення роблять нашу роботу досить унікальною. Враховуючи вказані аспекти, наша кваліфікаційна робота може внести вагому конструктивну інформацію у галузі управління інформаційними ресурсами в Україні, сприяючи практичній реалізації рекомендацій та поліпшенню сучасних підходів до цієї проблематики.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається з вступу, трьох частин, висновків до них і висновків до самої роботи. Вступ обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження. У першому розділі викладені теоретичні основи інформаційних ресурсів і правове регулювання інформаційних ресурсів. Друга частина курсу відображає інформаційні та інформаційні системи компаній. У третій частині документа описуються заходи з обліку конфіденційних документів.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ УКРАЇНИ

Узагальнене визначення джерела інформації закріплено у статті 1 Закону України «Про Національну програму інформатизації», який визначає інформаційні ресурси як «сукупність документів в інформаційних системах (архівах, бібліотеках, базах даних т.д.)». Більш конкретно, під інформаційними ресурсами розуміється організована сукупність інформації, інформаційних продуктів та інформаційних технологій, призначених для забезпечення інформаційного забезпечення життя людини, суспільства і держави. Отже, книги (перші джерела інформації), бібліотеки, музеї, архіви, це все інформаційні ресурси [25].

Структура сучасних інформаційних ресурсів складається з масивів документів, окремих документів і т.д., в яких збирається і зберігається інформація, сформована відповідно до певних характеристик або критеріїв [1].

Наукова література надає безліч підстав для класифікації інформаційних ресурсів за різними ознаками. Отже, за характером генерованого їм інтелекту інформаційні ресурси діляться на створені на основі штучного інтелекту і самостійно сформовані людиною інформаційні.

Перший клас існуючих інформаційних ресурсів формує інформацію, що генерується незалежно тобто самостійно. Наприклад, інформація щодо кількості населення певної країни, інформація гідрометеорологічних центрів щодо погоди тощо.

Щодо другого класу інформаційних ресурсів можна віднести інформацію, яка створена штучно за результатами інтелектуальної діяльності індивіда. Наприклад, обробка математичної та логічної інформації, літературних творів і т.д. За цих умов в процесі творчості обробляється не тільки вже відома інформація, а й створюється нова – прогнози, винаходи і так далі.

Залежно від сфери використання інформаційних ресурси діляться на архіви, бібліотеки, електронні інформаційні системи, інформаційні фонди і т.д. Ця класифікація заснована на інтересах споживачів інформації. Споживач розглядає інформацію як джерело своїх знань, які він використовує в повсякденному житті, при навчанні, професійній підготовці, перепідготовці і т.д. У той же час інформаційні ресурси створюються з урахуванням потреб споживачів [2].

Залежно від способів формування інформаційних полів і поширення інформації з них інформаційні ресурси діляться на стаціонарні та мобільні.

Як правило, стаціонарні інформаційні ресурси створюються і використовуються в спеціалізованих інформаційних організаціях через їх інформаційні системи і мережі, в тому числі через Інтернет. Основний механізм поширення інформації з цих інформаційних ресурсів реалізується в порядку надання інформаційних послуг, тобто шляхом пошуку інформації в інформаційних системах цих організацій при зверненні до них користувачів (споживачів). Причому зробити це може безпосередньо сам користувач, якщо відповідна інформаційна система надає йому такі можливості, або через посередника. Споживач повинен знати місцезнаходження інформаційної організації та умови отримання інформації з її ресурсів. Такий механізм отримання інформації з інформаційного джерела заснований на наступному принципі: споживач перемикається на ресурс.

Мобільні (або також звані пересувні) інформаційні ресурси створюються державними та комерційними (приватними) інформаційними організаціями як спеціальні інформаційні продукти, переважно у вигляді баз даних. Ці інформаційні продукти дублюються і поширюються в комплексі – база даних включає базу даних і відповідну пошукову систему. В цьому випадку, купуючи таку базу даних, споживач отримує можливість використовувати її на своєму власному комп'ютері. Отже, тут діє принцип: ресурс «рухається» до споживача.

Інформаційні ресурси також можуть бути класифіковані відповідно до типів інформації, що міститься в них. У цьому сенсі існують інформаційні

ресурси: науково-технічна інформація; юридична інформація; інформація про правила, положення та стандарти, метрологічна інформація; інформація про політичну ситуацію; статистична інформація; кадастр (земельний, майновий, містобудівний, лісовий і т.д.); фінансова та економічна інформація; інформація про надзвичайні ситуації; соціальна інформація; медична інформація; особиста інформація (персональні дані); інформація іншого типу.

Інформаційні ресурси відповідно до способу доступу поділяються на інформаційні ресурси, що складаються з інформації відкритого доступу (без обмежень); інформації обмеженого доступу (конфіденційна інформація, державна таємниця, комерційна таємниця, банківська таємниця та інші види секретів, персональні дані).

За типом носія інформації інформаційні ресурси виникають на класичних носіях: паперових, на комп'ютерних носіях, в пам'яті комп'ютера, на сервері і т. д.

Відповідно до способу організації зберігання та використання інформаційні ресурси діляться на традиційні (редагування, збір документів, архівування) і автоматизовані (інтернет, база даних, база знань, автоматизована інформаційна система (мережа)).

Залежно від форми власності інформаційні ресурси можуть мати статус національного надбання України, приватної власності, державної власності, колективної власності [3].

Теоретико-методологічні основи управління інформаційними ресурсами України включають різні принципи, концепції та підходи до організації та управління інформаційними ресурсами країни. Основні засади такого управління включають наступні елементи:

Інформаційна стратегія: розробка відповідної стратегії спрямована на визначення основних цілей та завдань управління інформаційними ресурсами, а також вибір необхідних методів, засобів та технологій для досягнення цих цілей.

Законодавча база: прийняття та розробка відповідних законодавчих актів та нормативно-правових документів, що регулюють управління інформаційними ресурсами. Це включає закони про доступ до інформації, захист персональних даних, кібербезпеку та інші аспекти, пов'язані з управлінням інформаційними ресурсами.

Інформаційна безпека: забезпечення захисту інформаційних ресурсів від несанкціонованого доступу, втрати, пошкодження або руйнування. Це включає впровадження заходів з кібербезпеки, резервування та відновлення даних, контроль доступу та інші технічні та організаційні заходи.

Інформаційні системи та технології: використання сучасних інформаційних технологій та систем для ефективного збору, обробки, зберігання та поширення інформації. Це може включати розробку та впровадження спеціалізованих програмних засобів, створення баз даних, використання

Управління знаннями: систематична організація, збереження та поширення знань в організації або суспільстві. Це включає створення баз даних, електронних бібліотек, інтелектуальних систем та інструментів для обміну та пошуку знань.

Стандартизація та інтероперабельність: встановлення загальноприйнятих стандартів і протоколів, що дозволяють взаємодіяти між різними інформаційними системами та джерелами даних. Це сприяє обміну інформацією та спільному використанню ресурсів між різними суб'єктами управління.

Організаційна структура та управління: встановлення ефективної організаційної структури та процедур управління інформаційними ресурсами. Це включає розподіл відповідальності, координацію дій, моніторинг та оцінку результатів управління.

Розвиток кадрів: підготовка та навчання кваліфікованих спеціалістів у галузі управління інформаційними ресурсами. Це включає набуття знань і

навичок у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, аналітики даних та інших суміжних областей.

Централізоване зберігання та доступ до даних: розробка та впровадження централізованих систем зберігання даних, що забезпечують доступ до інформації з різних джерел та дозволяють уникнути дублювання даних.

Моніторинг та оцінка інформаційних ресурсів: впровадження систем моніторингу та оцінки ефективності використання інформаційних ресурсів, що дозволяють виявляти проблемні ситуації, визначати потреби в розвитку та приймати відповідні рішення.

Міжнародне співробітництво: розробка та підтримка співробітництва з міжнародними організаціями та партнерами з метою обміну досвідом, впровадження міжнародних стандартів та норм, а також спільного вирішення проблем інформаційної безпеки та розвитку інформаційних технологій.

Стимулювання інновацій: заохочення досліджень та розробок в галузі інформаційних технологій, сприяння інноваційним проектам та стартапам, що спрямовані на покращення управління інформаційними ресурсами та впровадження передових технологій.

Публічний доступ до інформації: забезпечення відкритості та доступності публічної інформації шляхом розміщення її відповідних джерел та платформ, використання електронних сервісів та забезпечення громадського контролю.

Ці основи управління інформаційними ресурсами України сприяють раціональному використанню інформації, підвищенню ефективності процесів прийняття рішень, забезпеченню безпеки даних та розвитку інформаційного суспільства. Ці аспекти сприяють розвитку ефективного та інноваційного управління інформаційними ресурсами України, сприяють покращенню доступу до інформації, забезпеченню безпеки та ефективного використання даних, а також сприяють розвитку технологічного потенціалу країни.

Принципово важливим є також розробка та впровадження комплексної національної стратегії управління інформаційними ресурсами, яка враховує

специфіку українського суспільства та економіки. Ця стратегія повинна визначати основні напрями розвитку інформаційного сектору, намічати механізми співпраці між державними і приватними секторами, а також забезпечувати створення потрібної інфраструктури та регуляторного середовища.

Загалом, успішне управління інформаційними ресурсами України базується на поєднанні стратегічного планування, ефективного використання технологій, захисту інформації та розвитку кваліфікованого персоналу. Це сприятиме створенню інформаційного суспільства, підвищенню конкурентоспроможності країни та покращенню якості життя громадян.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ

Висновки можуть містити основні пропозиції та узагальнення, які випливають із проведеного аналізу та дослідження такі як:

Визначено та проаналізовано основні теоретичні підходи до управління інформаційними ресурсами, що включають у себе концепції інформаційного управління та інші релевантні моделі. Висвітлено важливі аспекти структури інформаційних ресурсів та їх взаємодії в системі державного управління.

Визначено методологічні підходи, які були використані під час дослідження, такі як аналіз наукової літератури, статистичні дані, кейс-дослідження та аналіз нормативно-правових актів. Обґрунтовано обрані методи дослідження та їхню важливість для здобуття комплексного розуміння управління інформаційними ресурсами України.

Систематизовано та проаналізовано існуючі проблеми та виклики, що виникають при управлінні інформаційними ресурсами в Україні. Визначено сильні та слабкі сторони системи управління інформаційними ресурсами на державному рівні.

Висвітлено необхідність впровадження сучасних заходів кібербезпеки та захисту даних. Підкреслено важливість та актуальність управління інформаційними ресурсами в сучасному світі, особливо у контексті стрімкого розвитку технологій та зростання кількості інформації. Сформульовано можливі напрямки для подальших досліджень у галузі управління інформаційними ресурсами, що можуть доповнити та розширити існуючі знання.

Ці висновки повинні відображати не лише вивчені аспекти, але й надавати підставу для подальших обговорень та досліджень у сфері управління інформаційними ресурсами в Україні.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ

Сучасний стан управління інформаційними ресурсами в Україні є предметом постійного аналізу, розгляду та наукових досліджень. Можна розглядати через призму таких ключових аспектів:

- законодавча база: Україна має ряд законів та нормативно-правових актів, що регулюють управління інформаційними ресурсами. Вони включають Закон «Про доступ до публічної інформації» [5], Закон «Про захист персональних даних» [6], Закон «Про кібербезпеку» [9] та інші. Проте, існують певні проблеми щодо ефективності виконання та впровадження цих законодавчих норм;

- інформаційна безпека: забезпечення безпеки інформаційних ресурсів є важливим завданням. Україна стикається з викликами кібербезпеки, зокрема зловживанням персональними даними, кібератаками та поширенням дезінформації. Для вирішення цих проблем важливо розвивати кібербезпекові стратегії, вдосконалювати заходи захисту та забезпечувати свідомість громадян щодо кібербезпеки;

- інформаційні технології та інфраструктура: Україна має значний потенціал у сфері інформаційних технологій, проте існують різниці між регіонами та секторами економіки. Важливо розвивати інфраструктуру, зокрема швидкісний Інтернет, цифрові послуги та електронну ідентифікацію, для поліпшення доступу до інформації та ефективного управління ресурсами;

- електронне управління: нині активно впроваджуються електронні сервіси та системи управління, що спрощують взаємодію між державою та громадянами, підприємствами та іншими суб'єктами. Це включає електронну документообіг, електронні послуги, електронне голосування та інші форми електронного управління, які забезпечують швидкість, ефективність та зручність процесів;

- розвиток електронної освіти: приділяється значна увага розвитку електронної освіти та цифрових навичок. За останні роки було розроблено та впроваджено ряд електронних освітніх платформ та ресурсів, що дозволяють доступ до якісної освіти незалежно від місця проживання;

- розвиток електронної торгівлі: електронна торгівля є важливим напрямом у сфері управління інформаційними ресурсами. Україна працює над створенням сприятливих умов для розвитку електронної торгівлі, зокрема шляхом спрощення процедур та регулювання її діяльності;

- громадська участь та взаємодія: важливим аспектом управління інформаційними ресурсами є забезпечення громадської участі та взаємодії. Україна розвиває механізми залучення громадськості до процесів управління, зокрема через публічні консультації, громадські обговорення та електронні платформи для збору відгуків та пропозицій;

- прозорість та боротьба з корупцією: управління інформаційними ресурсами в Україні включає зусилля зі забезпечення прозорості в державних структурах та боротьби з корупцією. Це охоплює розміщення публічної інформації відкритими джерелами, забезпечення доступу до даних про публічні закупівлі та фінансові потоки, а також розвиток електронних систем контролю та звітності;

- розвиток електронної інфраструктури це включає розширення доступу до широкопasmового Інтернету, розвиток мережевої інфраструктури, створення цифрових платформ та інструментів для обміну даними та інформацією;

- розвиток кваліфікованого персоналу: важливо надавати можливості для навчання та розвитку спеціалістів в галузі інформаційних технологій, кібербезпеки та управління даними, а також створювати сприятливі умови для залучення талановитих фахівців у ці сфери;

- міжнародне співробітництво: Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями та партнерами в галузі управління інформаційними ресурсами. Це включає обмін досвідом, впровадження

міжнародних стандартів та норм, спільні проєкти та програми, спрямовані на розвиток інформаційного сектору.

Як зазначено в рекомендаціях в парламентських слухань «Свобода слова в Україні: стан, проблеми, перспективи», необхідне комплексне і послідовне вирішення сучасних проблем, що стосуються свободи слова та інформації в Україні, на державному рівні. Органи державної влади та посадові особи, відповідальні за розробку інформаційної політики та інформаційної безпеки, позбавлені можливості повною мірою виконувати свої функції. Засоби масової інформації, які намагаються бути об'єктивними, часто притягуються до відповідальності під сумнівними приводами, переслідуються іншими податковими та регуляторними органами, а незалежні журналісти зазнають фізичного насильства. Ситуація із забезпеченням справжньої свободи слова та права громадян на об'єктивну інформацію в Україні викликає занепокоєння Ради Європи, інших міжнародних, професійних та правозахисних організацій.

Не зважаючи на це, існуюча ситуація в інформаційній сфері України визначається постійним втручанням в економічні можливості її суб'єктів, погіршенням матеріально-технічної бази. Як наслідок це призводить до кількісного і якісного погіршення стану телекомунікаційних мереж, книжкових і газетних видавництв, діяльності робітників і творчих колективів, які стають залежними від комерційних інтересів і фінансових структур, виробництва і поширення інформації і псевдокультур, небезпечних для їхнього життя морально-психологічний стан у суспільстві.

Це особливо очевидно з того факту, що в 2000 році в Україні було зареєстровано понад 10 300 друкованих журналів, з яких близько 6 500 фактично видаються. Близько 80 % – приватні видання, 20 % зареєстровані як українські; 8,6 % російські (тобто російськомовні); 59,2 % двомовні (фактично російські); 0,5 % англійські; решта іншими мовами. До незалежності нашої країни в Україні поширювалися так звані всесоюзні друковані ЗМІ загальним тиражем 18 мільйонів примірників. В даний час тираж газет на іноземних мовах, в основному російською, досяг 73,6 мільйона примірників. Він

розділений на російську, зареєстровану в Україні, і російську, незаконно ввезену в країну, і, нарешті, російськомовний українець. Спостерігалася тенденція до серйозного скорочення кількості назв і тиражів преси українською мовою. Лише з початком повномасштабної війни дана тенденція зменшується і більшість все ж таки переходить на українську. Наявність держави на ринку доволі велика: державні органи створюють 9 % друкованих ЗМІ. Така ситуація не відповідає загальноєвропейським тенденціям принижувати державну власність і робить її здатною маніпулювати суспільною свідомістю. Якщо взяти до уваги щорічне зниження кількості підписок на журнали, то можна говорити про поступове, але постійне обмеження доступу громадян до друкованої інформації [15].

Книговидання як одна зі складових сучасної інформаційної політики держави, спрямованої на задоволення таких потреб суспільства: інформаційні, культурні та освітні. Поліграфічний комплекс України нараховує понад 2000 підприємств, але загальний обсяг книговидання скорочується і зовсім не відповідає стандартам розвинених демократичних країн. Через відсутність власної сировинної бази для виробництва паперу і високих податків видання українських книг нерентабельне.

З 35 зареєстрованих нині інформаційних агентств лише деякі мають реальний вплив: державне інформаційне агентство України (ДІНАУ), УНІАН, Інтерфакс-Україна. Його передплатниками є майже центральні і переважна більшість регіональних ЗМІ. Слід відзначити недостатній рівень розвитку цього сегмента медіаринку, його слабку інтеграцію в міжнародний інформаційний простір.

Основна проблема – це свобода слова. Без свободи вираження поглядів, вільного обміну інформацією та незалежного «четвертого уряду або влади» існування демократичного суспільства практично неможливе. Останнім часом Україна втілює певні намагання:

- зусилля щодо запровадження політичної цензури на національному, регіональному та місцевому рівнях;

- натиск державної влади на існуючі засоби масової інформації для зміни політичного курсу та їх поглядів;
- маніпулювання свідомістю;
- спроби знищення ЗМІ шляхом необґрунтованої моральної компенсації за незначну шкоду;
- досить вибіркова підтримка ЗМІ з боку державних органів та створення нерівних умов для їх діяльності.

Нинішні реалії вимагають радикальної зміни підходів до управління та психології управління: від споживача до реального ринку. Що стосується економічної кон'юнктури, то основним напрямком є залучення накопичення зовнішніх інвестицій всередині країни і в цілому для забезпечення підвищення рівня якості інформаційних продуктів і методів їх поширення. Такі зміни мають підтримуватися на державному рівні: через механізми регулювання, створення «правил гри», сприятливих для швидкого поступального розвитку інформаційного ринку.

Варто детальніше розглянути ситуацію, щодо сучасного стану справ на телебаченні і радіо. Національний інформаційний простір на радіо і телебаченні – це впорядкована сукупність об'єктів, матеріалів для інформаційної діяльності та взаємозв'язків між ними, які функціонують і взаємодіють з електронним аудіовізуальним мовленням на основі загальних принципів і правил забезпечення інформаційних потреб окремих осіб, суспільства і держави.

В даний час в Україні зареєстрована 791 телерадіоорганізацій, з яких 931 мають ліцензії на мовлення на наземних частотах, в мережах кабельного (проводового) радіо і телебачення та на передачу через супутникові підсилювачі. Серед них: 28 державних телерадіомовних і телевізійних організацій (включаючи національні телерадіомовні і телевізійні компанії країни), 250 муніципальних телерадіоорганізацій, 513 комерційних телерадіоорганізацій. Загальний обсяг теле-і радіопередач становить 8366 годин на добу.

За 10 років 57 % організацій радіо-і телемовлення були створені приватними особами та комерційними структурами. Етерні радіо-і телерадіоорганізації становлять близько 55 %, решта ТРО являють собою 255 районних студій кабельного мовлення, що працюють на каналах УР-1 і УР-2 в межах тимчасових інтервалів, узгоджених з Національною телерадіокомпанією України та «Укртелекомом», а також в кабельних мережах. Майже третина всіх зареєстрованих радіо-і телевізійних станцій припинили своє існування або були продані іншим власникам без зміни ліцензійних документів. З 380 кабельних мереж тільки 85 організацій працюють в рамках законодавства. Деякі організації працюють тільки за ліцензією Державного комітету зв'язку та інформатизації.

Галузь телебачення і радіо вимагає стабільної уваги з боку держави, відповідного вивчення та адаптації свого розвитку. Ситуація, що склалася в результаті недостатньої підготовки всього складу Національної ради в 1999-2000 роках, призвела до негативних тенденцій в інформаційному просторі державного телебачення і радіо. В Україні є проблеми, які загрожують її інформаційній безпеці та її міжнародній репутації. Сюди, зокрема, входить ретрансляція теле-і радіопрограм інших теле-і радіомовних організацій без їх дозволу і навіть при наявності дозволів, які не гарантують дотримання авторських прав і суміжних прав авторів аудіовізуальних творів.

Держава не справляється з так званими відео-та аудіопіратами з кількох причин. Головною причиною порушення міжнародних і національних правових норм, що регулюють використання відео-і аудіорішень, є фінансова неспроможність теле-і радіомовних організацій і абонентів мовних мереж. «Відеопіратство» в регіонах прийняло досить вражаючі масштаби.

Ситуація на рекламному ринку не проста. Важливим кроком має стати заборона або скасування реклами зарубіжних програм, за які українські компанії не платять, або заміна її Вітчизняною рекламою. Необхідно припинити діяльність офісів національних і регіональних мовників, які замість виробництва регіональної аудіовізуальної продукції перетворилися в Рекламні

агентства. Такі агентства «вимивають» і без того дефіцитні рекламні носії з місцевих рекламних ринків, тим самим знищуючи невеликі станції. В цілому експерти оцінюють ринок теле-і радіореклами в 210 млн гривень. А. , але реальні рекламні засоби становлять лише від 32 до 34 мільйонів, решта – це вартість зазначеного часу для самореклами, дзвінків і повідомлень від державних і місцевих органів самоврядування. Тобто реальні рекламні доходи українських теле-і радіомовних організацій перевищують 180 мільйонів гривень. За користування послугами зв'язку українські телерадіоорганізації платять компанії РРТ більше 106 млн. гривень очікується, що до цього додасться понад 18 мільйонів гривень щорічних витрат на експлуатацію власних передавальних установок. Крім того, значна сума виділяється на технічне обслуговування обладнання, покупку і виробництво програмного продукту, податки і рахунки за комунальні послуги, оплату праці і т.д. ці дані показують, що переважна більшість теле-і радіомовних організацій в Україні збиткові і, отже, субсидуються.

При таких фінансових можливостях теле-і радіомовні організації не в змозі випускати якісний програмний продукт або закуповувати технічне обладнання. Сьогодні з усіх теле-і радіокомпаній тільки 28 були створені і працюють з частиною іноземних інвестицій, офіційно зареєстрованих в юридичних документах. При видачі ліцензій Національна рада в першу чергу враховує фінансовий, технічний і професійний рівень теле-і радіокомпаній, здатних випускати конкурентоспроможний продукт. Національна рада наголошує на необхідності приведення діяльності з усіх питань інформаційних відносин у відповідність до чинного законодавства України.

Ситуація в економіці телебачення і радіомовлення України вимагає перегляду низки положень Законів «Про рекламу» і «Про мовлення». Перш за все, це Товари, щодо яких реклама на телебаченні і радіо заборонена, але які без обмежень поширюються в газетах та інших рекламних матеріалах, а саме реклама тютюнових виробів домашнього приготування і алкогольних напоїв в нічний час.

Держава повинна чітко визначити свою політику щодо Концерну РРТ, на частку якої припадає 80 % всіх переведених коштів. Досвід країн Балтії та Східної Європи фокусується на можливих варіантах для набагато більш привабливих і дешевих операторів, особливо для внутрішніх «телекомунікацій». Через монополію РРТ відбуваються широкомасштабні відключення електроенергії радіопередавальних центрів, які зазнають як боржників, так і добросовісних платників, і, отже, держава не гарантує впровадження конституційного права громадян на інформацію.

Демократичні принципи, закріплені в Конституції України, не працюють в умовах крайньої залежності засобів масової інформації від економічної та політичної ситуації. Основні закони в сфері телебачення і радіомовлення не сприяють стабілізації телевізійного і радіомовного простору, оскільки викликають ряд розбіжностей і двозначностей в трактуванні їх окремих положень, на чому спекують недобросовісні і недобросовісні теле-і радіомовні організації. вибирають сприятливий порядок діяльності

Тому стабільний розвиток радіо-і телевізійного інформаційного простору в Україні залежить в першу чергу від економічної ситуації та досконалості законів. Вони створюють рівні умови гри в інформаційній сфері і, таким чином, дозволяють теле-і радіомовним організаціям бути економічно ефективними, розвивати свою матеріально-технічну базу і проводити незалежну програмну і творчу політику.

Саме ці особливості функціонування інформаційного поля в Україні призвели до рекомендацій Парламентської асамблеї Ради Європи: невідкладне та прозоре розслідування всіх випадків насильства щодо журналістів та загибелі журналістів; неприпустимість позасудового закриття засобів масової інформації та неприпустимість примусового закриття ЗМІ, припинення мовлення; поправки до Закону України «Про Національну раду з телебачення і радіомовлення України» відповідно до висновку Ради Європи; створення рівних умов для функціонування всіх засобів масової інформації; скасування

практики чинення тиску на засоби масової інформації шляхом тиску і поширення; заохочення суспільного мовлення; ратифікація.

Сучасний стан управління інформаційними ресурсами в Україні має свої позитивні аспекти, але також вимагає подальшого вдосконалення. Законодавча база, яка регулює управління інформаційними ресурсами, вже існує, але потребує більш ефективного впровадження. Забезпечення безпеки інформаційних ресурсів та кібербезпеки є важливим завданням, особливо в умовах зростаючих кіберзагроз. Розвиток інформаційних технологій та інфраструктури, включаючи широкосмуговий Інтернет та цифрові послуги, є необхідним для покращення доступу до інформації та ефективного управління ресурсами. Важливим аспектом є також розвиток електронного управління, електронної освіти та електронної торгівлі. Залучення громадськості до управління інформаційними ресурсами та забезпечення прозорості є ключовими принципами. Також важливо продовжувати зусилля у боротьбі з корупцією та розвивати кваліфікований персонал у сфері управління інформаційними ресурсами. Міжнародне співробітництво також має значення для обміну досвідом та впровадження міжнародних стандартів.

В цілому, Україна робить кроки у напрямку поліпшення управління інформаційними ресурсами, проте ще потрібно продовжувати розвивати і впроваджувати стратегії та заходи, спрямовані на забезпечення ефективного використання інформації, забезпечення безпеки та підвищення якості життя громадян.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ

Отже, можемо зробити наступні висновки:

Визначено та проаналізовано наявні структури та органи, що відповідають за управління інформаційними ресурсами в Україні. Встановлено рівень їхньої ефективності та відповідність сучасним вимогам у сфері

інформаційного управління. Виявлено основні проблеми, які існують у системі державного управління інформаційними ресурсами в Україні. Проаналізовано виклики, що виникають у зв'язку з розвитком технологій та зміною обсягів інформації. Оцінено сучасний стан інфраструктури, в яку входять технічні засоби управління інформаційними ресурсами. Визначено рівень їхньої сучасності та можливостей для подальшого вдосконалення.

Проаналізовано рівень взаємодії між державними органами та громадськістю з погляду обміну та доступу до інформаційних ресурсів. Виявлено можливості для поліпшення в цій сфері з метою забезпечення відкритості та прозорості. Зазначено важливість інтеграції заходів кібербезпеки та захисту даних у систему державного управління інформаційними ресурсами.

Перспективи розвитку та вдосконалення системи управління інформаційними ресурсами, сформульовано рекомендації та можливі шляхи вдосконалення системи управління інформаційними ресурсами в Україні. Визначено пріоритетні напрямки для подальших дій та стратегічного розвитку.

Висновки повинні підкреслювати не лише існуючі проблеми, але й вказувати на конкретні можливості для поліпшення, а також визначати перспективи подальшого розвитку управління інформаційними ресурсами в державі.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ

На початку ХХ століття уряди багатьох країн світу запровадили низку реформ, які допомогли покращити їх функціонування у відповідь на попит громадян, незадоволених великою кількістю державних установ та дуже високою якістю їх державних послуг. Уряди експериментували з багатьма концепціями, щоб покращити свою роботу та зменшити витрати платників податків на реалізацію державних програм. Як результат, ряд політичних, соціально-економічних та інституційних факторів сприяли появі нових форм правління в державному секторі. Нові реалії зажадали використання нових підходів до управління: заміни традиційних методів управління, заснованих на використанні владних повноважень і чітких бюрократичних процедур, людьми, спрямованими на надання якісних державних послуг. Трансформація урядів супроводжувалася заміною традиційних механізмів управління: «карати і контролювати» на «заохочувати і домагатися результатів». Глобалізація, впровадження елементів ринкового стилю управління, використання нових інформаційних технологій для підвищення продуктивності державних установ, електронне управління та електронна демократія, децентралізовані процеси, акцент на результатах, а не на процедурах-ось лише основні чинники, які вплинули на глобалізацію. впливали і продовжують призводити до змін

Виходячи з цього, ми можемо зробити висновок, що Україні необхідно створити ефективну, прозору, відкриту і гнучку структуру державного управління інформаційними ресурсами, яка використовує новітні інформаційні та комунікаційні технології (Електронне урядування) і здатна розробляти і реалізовувати комплексну державну політику, спрямовану на розвиток стійкої громадськості та до належного реагування на виклики.

Зрештою, загальновідомий факт, що жодна незалежна держава, якщо вона хоче залишатися такою в майбутньому, не може припинити боротьбу за

контроль над своїм інформаційним простором. Це бажання викликане безліччю різних факторів, які в той же час мають одну спільну рису: всі вони, в кінцевому рахунку, прямо або побічно визначають безпеку держави і, отже, підлягають мінімальній фіксації і розуміння. Нарешті, очевидно, що активне використання інформаційного простору, спільно використовуваного з іншою державою (особливо в ході військових операцій), вимагає усвідомлення реальних і потенційних загроз такого використання, що неприпустимо і вимагає термінових рішень на державному рівні.

Отже, необхідно надати органам державного управління адекватну оцінку ситуації та своєчасне прийняття рішень на основі інформації, наданої державними та місцевими органами влади. Реалізація повноцінної соціальної взаємодії між людиною, інститутами громадянського суспільства і державою можлива тільки на основі інформаційної відкритості державних органів. У цьому сенсі необхідно продовжити подальший розвиток державного управління на основі: виявлення відповідних механізмів, що відповідають інформаційним потребам різних суб'єктів; створення сучасної системи управління інформаційними ресурсами; встановлення основних напрямків вдосконалення механізмів державного управління в країні. передумови розвитку суспільства в

Підвищення ефективності державного управління інформаційними ресурсами на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства неможливе без впровадження електронних інформаційних технологій, які, у свою чергу, дозволяють громадянам здійснювати свої права на доступ до інформації та отримувати ефективні та зручні державні послуги. Розвиток інформаційних технологій та їх застосування в адміністративних процесах вимагають посилення міжвідомчої взаємодії.

Розвиток інформаційного суспільства вносить зміни в державне управління і зачіпає все більше і більше питань (державна делегує виконання своїх функцій не тільки своїм органам управління, а й державним і неурядовим організаціям). Активне використання ІКТ сприяє участі суспільства та його інститутів у державному управлінні та змінює процес прийняття рішень у

державному управлінні. Вільний потік інформації, готовність держави до співпраці і потреба суспільства в контролі над владою вимагають нової інформаційної системи, в якій інформаційна відкритість стає важливим, але не єдиним компонентом. ІКТ відіграють важливу роль у цій демократизації управління.

Це дозволяє визначити модернізацію державного управління як якісну переоцінку і реструктуризацію Інституту державного управління, трансформація якого проявляється в результаті активного використання ІКТ в організації та функціонуванні органів влади і механізмів державного управління, що має включати наступне:

1) розширити склад органів державного управління та ускладнити режими їх взаємодії;

2) можливість забезпечення участі громадян, інститутів громадянського суспільства та корпоративних структур у прийнятті управлінських рішень та здійсненні контролю над органами влади;

3) відкритість державного управління для інформації відповідно до універсального принципу прозорості.

Дана концептуальна модель і планований (бажаний) стан державного управління передбачають реалізацію наступних завдань:

- зміцнення нового інформаційного статусу інститутів державного управління;

- регулювання процесу застосування ІКТ в державному управлінні;

- впровадження прямих інструментів та інструментів зворотного зв'язку при здійсненні державного управління;

- забезпечення участі громадян, інститутів громадянського суспільства та корпоративних структур у державному управлінні;

- зміцнення прозорості як принципу законодавчого регулювання державного управління.

Складність полягає в тому, що модернізація державного управління розглядається як адміністративна реформа і що цей процес забезпечується за

допомогою ІКТ. Впровадження ІКТ в державному управлінні в кращому випадку розглядається як спосіб підвищення ефективності управління, але не як радикальна модернізація. Отже, щоб надати новий імпульс модернізації та закріпити трансформаційний вплив інформаційного суспільства, необхідно об'єднати політику адміністративної реформи та електронного урядування і більше не зосереджуватися на державних послугах, які є важливими, але не єдиний сегмент управління. Крім того, менеджери повинні брати участь у розробці проблеми якості та ефективності державного управління, від якої залежить досягнення конкретних результатів [17].

Удосконалення системи державного управління інформаційними ресурсами в Україні в сучасних умовах має ґрунтуватися на принципах більшої відкритості уряду, «орієнтованих на громадянина» державних послуг і відповідати ряду критеріїв:

- здатність відстежувати громадську думку щодо оголошених змін або нормативних документів, що мають вирішальне значення для суспільства (наприклад, податкове та трудове законодавство);

- створення сервісів, покликаних доповнювати інформацією не тільки державних службовців, а й громадян з найважливіших для суспільства питань (боротьба з наслідками стихійних лих, правоохоронна діяльність, допомога громадянам за кордоном і т.д.);

- способи поліпшення відносин між різними урядовими установами та окремими посадовими особами, тим самим прискорюючи розробку управлінських рішень і полегшуючи їх затвердження на всіх етапах прийняття, а також їх міжвідомчу координацію;

- розвиток таких підходів до надання державних послуг населенню, що дозволяють швидко їх змінювати відповідно до реальних потреб громадян;

- створення системи подання державної статистичної інформації широкому загалу на основі більш простих і продуманих (візуальних) статистичних послуг [12].

Шляхи вдосконалення державного управління в інформаційних ресурсах можуть включати наступні аспекти:

Цифрова трансформація: впровадження сучасних технологій і цифрових інструментів в державний апарат дозволяє покращити доступ до інформації, збільшити ефективність роботи та знизити бюрократичні бар'єри. Розробка та впровадження цифрових платформ для електронного урядування, електронного документообігу, електронних послуг для громадян і бізнесу допомагає спростити процедури та забезпечити швидкий доступ до інформації.

Відкриті дані (Open Data): розміщення публічної інформації відкритими форматами, які дозволяють її вільне використання та переробку, сприяє більшій прозорості та взаємодії між урядом і громадянами. Відкриті дані можуть бути використані для аналізу, розробки нових послуг, моніторингу діяльності уряду та сприяння громадському контролю.

Кібербезпека: забезпечення надійного захисту інформаційних ресурсів державного управління є важливим аспектом. Розробка та впровадження кібербезпекових політик, створення механізмів виявлення та реагування на кібератаки, підвищення кваліфікації працівників у цій галузі є необхідними для забезпечення безпеки інформаційних ресурсів.

Електронне управління документами: використання електронних систем управління документами спрощує процес обробки та зберігання інформації. Вони дозволяють зберігати, категоризувати та швидко знаходити документи, полегшуючи доступ до необхідної інформації. Це допомагає зберігати документальну довіру, знижує ризик втрати документів та сприяє ефективному обміну інформацією між різними підрозділами державного управління.

Розвиток електронного урядування: впровадження систем електронного урядування дозволяє забезпечити швидку та зручну взаємодію між урядом, громадянами та бізнесом. Це може включати електронні послуги, онлайн-консультації, електронні петиції та інші інструменти, які спрощують процеси взаємодії та забезпечують більшу доступність державних послуг.

Підвищення компетентності та свідомості: розвиток навичок та компетенцій у сфері інформаційних технологій серед працівників державного управління є важливим аспектом. Проведення навчальних програм, тренінгів та інформаційних кампаній сприяє підвищенню рівня свідомості та вміння ефективно використовувати інформаційні ресурси для забезпечення якісного державного управління.

Сприяння електронній демократії: розвиток електронних механізмів для залучення громадян до процесів державного управління, таких як електронне голосування, публічні онлайн-консультації та платформи для обговорення питань загального інтересу, сприяє зміцненню демократичних засад та залученню громадян до прийняття рішень.

Ці шляхи спрямовані на вдосконалення державного управління в інформаційних ресурсах шляхом використання сучасних технологій, підвищення доступності інформації, полегшення взаємодії між урядом, громадянами та бізнесом, забезпечення кібербезпеки та підвищення ефективності державного управління. Важливо забезпечити надійний захист інформаційних ресурсів, розвивати електронне урядування та підвищувати компетентність працівників. Розвиток електронної демократії та сприяння відкритим даним також є важливими аспектами для покращення державного управління.

Також доцільно змінити українську систему державного управління за допомогою концепції електронного уряду e-Gov 2.0. Основна відмінність від традиційного підходу до онлайн-адміністрування (e-Gov 1.0) полягає в тому, що при розробці електронного уряду e-Gov 1.0, по-перше, основна увага приділяється про «комп'ютеризацію» існуючої форми державного управління (сьогодні такий підхід характерний для України), в той час як e-gov 2.0 фокусується на системі державного управління E-gov 2.0, що дозволяє державі взаємодіяти з суспільством в будь-який час: своєчасне врахування точок зору все більшої кількості суб'єктів політичних відносин (мікросоціальних груп, організацій та окремих громадян з високим рівнем суспільної довіри), включення підприємств та установ усіх рівнів і форм власності в єдині та

ефективні системи прийняття рішень, врахування інтересів та інтересів окремих осіб, на думку навіть мікрогруп, оптимізація системи внутрішніх відносин [23].

На основі аналізу вищезазначених міркувань ми можемо зробити висновок, що модель електронного уряду e-Gov 2.0 є більш складною. Він охоплює основні напрямки державної інформаційної політики. Ця модель використовується найбільш розвиненими демократичними країнами, оскільки вона надає громадянам доступ до вихідного коду, тобто кожен може побачити вихідний код і систему створення платформи і висловити свої побажання. Це найвищий рівень суспільної довіри до уряду і навпаки. Однак слід мати на увазі, що не тільки уряд країни, а й найголовніший «споживач», суспільство, громадяни України повинні бути готові до впровадження електронного уряду.

Отже, в контексті розвитку інформаційного суспільства Державне управління повинно постійно і в значній мірі вдосконалюватися з урахуванням розвитку інформаційних технологій і специфіки різних галузей і сфер суспільного життя. Такий підхід забезпечить систематичну, своєчасну та ефективну реалізацію державної інформаційної політики, забезпечить її соціальну спрямованість та сприятиме перетворенню інформаційної політики на реальний інструмент підвищення ефективності системи державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Отже, в сучасних умовах Україна повинна перейти до інтегрованого управління електронним управлінням, в результаті чого держава стане платформою цифрових послуг, спрямованих на забезпечення прав і свобод громадян і створення рівних можливостей для їх реалізації. Під впливом цифрових технологій також повинна бути перетворена система державного управління в Україні, і поступово повинна бути сформована нова модель системи. Ця електронна модель дозволить суспільству забезпечити відкритість та прозорість діяльності державних установ за рахунок підключення населення до Інтернету та відкритих даних. Адже, враховуючи стрімкий розвиток інформаційного суспільства, сьогодні для України дуже важливо спрямувати

вектор застосування інноваційних технологій на забезпечення конституційних прав, свобод та інтересів українського суспільства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ

Таким чином, провівши наше дослідження можемо сказати, що нами було виокремлено та проаналізовано ключові напрямки, які варто враховувати при вдосконаленні системи управління інформаційними ресурсами. Зазначено важливість цих аспектів для забезпечення ефективності та рівноваги у сфері інформаційного управління. Запропоновано конкретні структурні зміни та перетворення у системі управління інформаційними ресурсами. Вказано на можливі переваги та виклики, пов'язані з запровадженням таких змін. Також підкреслено важливість вдосконалення системи кібербезпеки та захисту даних в контексті інформаційного управління. Запропоновано конкретні заходи та стратегії для підвищення рівня безпеки інформаційних ресурсів.

Виділено важливість встановлення та поширення принципів відкритості та прозорості у сфері управління інформаційними ресурсами. Запропоновано конкретні заходи для забезпечення доступу до інформації та взаємодії з громадськістю. Акцентовано увагу на необхідність оптимізації та раціоналізації використання інформаційних технологій у державному управлінні. Виділено можливості для впровадження інновацій та сучасних підходів до управління інформаційними ресурсами. Визначено важливість впровадження системного підходу до управління інформаційними ресурсами, охоплюючи різні аспекти, від технічних до стратегічних. Запропоновано методи та інструменти для реалізації системних підходів. Розглянуто можливі перспективи успішної реалізації запропонованих рекомендацій та виклики, які можуть виникнути в процесі їх впровадження. Ці висновки повинні бути конкретними, практично орієнтованими та слугувати підставою для подальших кроків у вдосконаленні системи управління інформаційними ресурсами держави.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У кваліфікаційній роботі зроблено теоретичне узагальнення та запропоновано вирішення конкретної науково-прикладної задачі, а саме шляхи щодо вдосконалення механізмів державного управління інформаційними ресурсами України в контексті розвитку інформаційного суспільства, що дозволило нам сформулювати такі висновки та пропозиції.

Теоретичний підхід до визначення сутності і змісту державного управління в контексті розвитку інформаційного суспільства, який повинен відповідати принципам: повага конституційних прав громадян та інтересів безпеки держави; прозорість (інформаційна відкритість, прозорість, доступність, контроль державного); раціоналізація бюджетних видатків; забезпечення; забезпечувати ефективність і демократичність, а також ефективну взаємодію суб'єктів і об'єктів державного управління в контексті розвитку інформаційного суспільства за допомогою наступних механізмів: інтеграційно-правових, адміністративно-організаційних, фінансово-економічних, інформаційних і комунікаційних з метою подальшого розвитку інформаційного суспільства інформація за рахунок підвищення ефективності та результативності системи

Ми дослідили сучасний стан та ефективність державного управління в контексті розвитку інформаційного суспільства та зазначається, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність органів влади не носить систематичного та фрагментарного характеру на початковому етапі навчання. від інформаційного суспільства в Україні Інформаційні технології отримали лише функцію забезпечення дій органів влади на основі процесуального режиму, а розуміння інформатизації пройшло стадію комп'ютеризації. Подальший розвиток інформаційного суспільства призвело до розуміння державного управління як процесу, побудованого і об'єднаного за допомогою інформаційних технологій, до створення передумов для зворотного якісного ефекту інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів,

створених з їх допомогою для підвищення ефективності системи державного управління.

Напрями вдосконалення механізмів державного управління інформаційними ресурсами України в контексті розвитку інформаційного суспільства на основі участі недержавних суб'єктів у цьому процесі та активної ролі державних інститутів у якісній перебудові Інституту державного управління визначаються: удосконалення основ правового забезпечення для електронізації; впровадження електронного документообігу в структурах виконавчої влади та спеціалізованої закритої інформаційної мережі для забезпечення руху інформаційних потоків у державних структурах; забезпечення функціонування криптографічних систем та інших засобів захисту інформації, електронного підпису, електронних ключів, смарт-карт та альтернативні засоби дозволеного доступу до інформації;; усунення цифрової нерівності; розвиток національних електронних інформаційних ресурсів та функціональної сумісності; розвиток інфраструктури широкосмугового доступу до Інтернету та телекомунікацій, електронної комерції та бізнесу; розвиток комп'ютерної індустрії; співпраця з міжнародними програмами цифрового співробітництва; формування і розвиток електронної (цифрової) освітньої системи для громадян, яка сприяє розвитку їх цифрових навичок і прав і спонукає громадян користуватися онлайн-сервісами шляхом розробки відповідних навчальних курсів для різних рівнів і сегментів користувачів, в тому числі шляхом інтеграції старшого покоління в розвиток цифрових технологій. інформаційне суспільство в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гарасимчук О.І., Дудикевич В.Б., Ромака В.А. Комплексні системи санкціонованого доступу: Навч. посібник. Львів: Львівська політехніка, 2010. 212 с.
2. Державне управління : словник-довідник / [уклад. В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар, В. М. Князєв та ін.] / За заг. ред. В. М. Князєва, В. Д. Бакуменка. К. : Вид-во УАДУ, 2002. 228 с.
3. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посіб. / За заг. ред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка. Львів: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2002. 352 с.
4. Державне управління і менеджмент: Навч. посібник у таблицях і схемах / Г.С. Одінцова, Г.І. Мостовий, О.Ю. Амосов та ін., за заг. ред. д.е.н., проф. Г.С. Одінцової. Х.: ХарРІ НАДУ, 2002. 492 с.
5. Когут В.В., Рудий Т.В., Кулешник Я.Ф. Порядок атестування систем технічного захисту інформації // Проблеми діяльності кримінальної міліції в умовах розбудови правової держави: Матеріали науково-звітної конференції факультету кримінальної міліції Львівського державного університету внутрішніх справ (12 березня 2010 р.). – Львів: ЛьВДУВС, 2010. – С. 90–97.
6. Конституція України // zakon.rada.gov.ua.
7. Копылов В.А. Информационное право: Учебник. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Юристь, 2002.
8. Кохановська О.В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин.-К.:НАВСУ, 2001.
9. Ортіна Г.В. Інновації, як основа креативного розвитку особистості та формування людського капіталу. Збірник праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного. Економічні науки. 2020. Т. 2 (42). С. 143-150.
10. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Грищенко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А.

Калюжного та П.В. Мельника – К.: Знання, 2004. – 274 с.

11. Охотский Е.В. Теория и механизмы современного государственного управления : учебно-методический комплекс. М. : Издательство Юрайт, 2013. 701 с.

12. Панцир С. Е-демократія в Україні: рекомендації щодо впровадження політики та забезпечення її результативності. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28784.pdf>.

13. Первая глобальная революция (первый доклад (отчет) Римского клуба) // Римский клуб. Сост. Д.М. Гвишиани, А.И.Колчин, Е.В. Нетесова, А.А.Сейтов. М.: УРСС, 1997. С.215.

14. Пестель Э. За пределами роста // Римский клуб. Сост. Д.М. Гвишиани, А.И. Колчин, Е.В. Нетесова, А.А.Сейтов. М.: УРСС, 1997. С.178.

15. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>.

16. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>.

17. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України. К., “Каравела”, 1999. 248 с.

18. Правова інформатика: (системна інформатизація законотворчої, правозастосовної, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності в Україні): Монографія / М.Я. Швець, Р.А. Калюжний, В.А. Саницький та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного. – Ужгород: ІВА, 2003. – 168 с.

19. Про державну політику інформатизації України: Указ Президента України від 31 травня 1993 року №186/93. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

20. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 №3855-ХІІ // zakon.rada.gov.ua.

21. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 №2939-VI // zakon.rada.gov.ua.

22. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року №393/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
23. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 48. Ст. 651.
24. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-ХІІ // zakon.rada.gov.ua.
25. Про Концепцію національної безпеки України: Постанова Верховної Ради України від 16.01.1997 №3/97-ВР // zakon.rada.gov.ua.
26. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 №3322-ХІІ // zakon.rada.gov.ua.
27. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1294-ІV.
28. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - № 1. Ст. 3.
29. Хахановський В.Г., Мартиненко І.В. Смаглюк В.М., Інформаційне право та правова інформатика: навчальна програма (спеціальність 7.060101 – правознавство). - К.: НАВСУ, 2004.
30. Хахановський В.Г., Мартиненко І.В. Смаглюк В.М., Інформаційне право та правова інформатика: навчально-методичний комплекс (спеціальність 7.060101 – правознавство для студентів Юридичного факультету).- К.: НАВСУ, 2004.
31. Шеннон К. Работа по теории информации и кибернетике. – М.: Изво иностранной литературы, 1963. – 829 с.